

VÄNNÄS KOMMUNREVISION INFORMERAR

Granskning av ägarstyrning och uppsikt

Granskningens inriktning

Kommuner kan lämna över skötseln av vissa kommunala angelägenheter till bolag. I Vännäs kommun finns i dagsläget fem hel- och delägda bolag.

I kommunstyrelsens uppdrag ingår bl.a. att ha uppsikt över de kommunala bolagen. Förutom att utöva uppsikt ingår även att utöva styrning och kontroll. Detta innebär bl.a. att bedriva en dialog mellan kommunen och bolagen och upprätta styrning i form av direktiv.

Med bristande ägarstyrning finns risk att bolagen inte bedrivs enligt ägarens intentioner, dvs de ändamål som bolagens verksamhet ska uppfylla.

Resultat

Det finns brister i kommunstyrelsens ägarstyrning över kommunens bolag, framför allt kommunens delägda bolag.

Vår granskning visar bland annat att två av tre helägda bolag har bolagsordningar som avviker mot kommunallagens bestämmelser. Samma bolag saknar upprättade ägardirektiv som kan tydliggöra ägarens mål och idé med bolagen.

Granskningen visar också att det inte sker någon systematisk dialog mellan kommunstyrelsen och bolagsstyrelserna. En god dialog mellan kommunen och bolagen är viktig både i form av styrning och uppsikt.

Bolagen följer upp ekonomi och till viss del verksamhet i samband med delårsrapport och årsredovisning. Denna uppföljning tar kommunstyrelsen del av. Bolagens VD deltar också på ett kommunstyrelsesammanträde varje år för att informera om bolagen. Mot bakgrund av detta bedömer vi att kommunstyrelsens uppsikt över bolagen är tillräcklig.

Kommunstyrelsen har en förstärkt uppsiktspflicht över kommunala bolag. Det innebär att styrelsen årligen ska pröva om den verksamheten i bolagen har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. En sådan prövning gjordes under 2022, varför vi bedömer att kommunstyrelsens förstärkta uppsikt inte är tillräcklig.

Roll- och ansvarsfördelningen bedömer vi som tydlig, eftersom kommunstyrelsens reglemente tydliggör kommunstyrelsens ansvar för både ägarstyrning och uppsikt.

Rekommendationer

Utifrån granskningsresultatet rekommenderar vi *kommunstyrelsen* att:

- Vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa att kraven på bolagsordningarnas innehåll som anges i kommunallagen avseende helägda bolag är uppfyllda (KL 10:3 & KL 10:5).
- Säkerställa att även de delägda bolagen blir bundna av de villkor som anges i kommunallagen i en omfattning som är rimlig med hänsyn till andelsförhållandena, verksamhetens art och omständigheterna i övrigt (KL 10:4).
- Säkerställa en tillräcklig ägarstyrning av kommunens bolag genom att bereda en policy för kommunens ägarstyrning och tydliga ägardirektiv samt tillse att löpande dialog med bolagen sker.
- Säkerställa en tillräcklig uppsikt över kommunens delägda bolag (KL 6:1).
- Säkerställa att den förstärkta uppsiktspflichten över bolagen utförs årligen (KL 6:9).

Kommunrevisionen

EY:s rapport ”Granskning av ägarstyrning och uppsikt 2022”

För ytterligare information, kontakta:
Revisionens ordförande Jan-Olof Bingebo